

Föräldraskapscirklar (PMT) och Ledarskap i klassrummet, projekt för metod- och kompetensutveckling för utvecklandet av förebyggande insatser. Ansökan till Kompetensfonden om utvecklingsmedel. Bilagor

Plan för kompetensutveckling inom PMT-projektet, kapacitet, behov av personal och resultat

Antal	HT 2003	VT 2004	HT 2004	VT 2005	HT 2005	summa
utbildning	30 grpled	30 grpled 8 handled	30 grpled	30 grpled 8 handled		
Färdiga	0	30 grpled	30 grpled 8 handled	30 grpled	30 grpled 8 handled	120 grpl 16 handl
föräldragrupper	15	30	45	60	60	210
Behov av personal för genomförande	utbildare handledare 2 PTP handl gruppledare	utbildare, handledare 2 PTP handl gruppledare	utbildare handledare 2 KBT psyk / PTP gruppledare	utbildare / handledare 2 KBT psyk / PTP gruppledare	Utbildare/ handledare 2 KBT psyk / PTP gruppledare	
Ledarskap i klassrummet		2 stödteam/16 lärare utbildas	stödteam/16 lärare utbildas	stödteam/16 lärareutbildas	Stödteam/16 lärare utbildas	64 lärare

Avsikten är att i gruppen av de 30 gruppledarna utbilda 8 handledare. De ska handleda en ny omgång gruppledare, vilka är under utbildning och genomför föräldragrupper.

De nya handledarna kommer också att utbildas i KBT (kognitiv beteendeterapi) tillsammans med MST-teamen.

PTP- psykologerna som har handlett gruppledarna som har föräldragrupperna, utbildar under våren 2004 de 8 nya handledarna, 2 stödteam i Ledarskap i klassrummet (LK) samt genomför PMT-utbildning tillsammans med KBT-psykolog och utbildare.

Hösten 2005 anställs PTP-psykologerna som färdiga psykologer och håller fortsättningsvis i PMT-utbildning, utbildning och handledning av handledare, utbildning av skolstödsteam och lärare i Ledarskap i klassrummet samt utveckling av PMT och LK.

Under hela projektet kommer en utbildare och handledare som är leg. psykolog behövas på konsultbasis, samt en projektledare på deltid som håller ihop projektet, förankrar det i SDF, utvecklar det och för det framåt

Utvärderingar av Föräldraträning (PMT)

En lång rad studier har de senaste 25 åren bedrivits för att utreda hur effektivt PMT är. Positiva resultat har bland annat visat sig i barnets beteende, föräldrars beteende, föräldrars attityd till barnet, lärares uppfattning av barnet, upplevd stress hos föräldrarna. Här följer ett urval av forskningsresultat. I de fall resultaten bara gäller något av programmen kommer det att anges.

- Observationer i hemmet visar att föräldrarna lyckas minska sitt barns aggressiva beteende med 20-60% (Webster-Stratton, 1985; Patterson, 1982).
- Resultaten har i flera olika studier visat hålla i sig i flera år, även om det inte bekräftas i alla uppföljningsstudier (Kazdin, 1992; Miller & Prinz, 1990; Patterson, Dishion & Chamberlain, 1993; Tremblay et al., 1992).
- Runt 1/3 av föräldrarna och barnen blir inte hjälpta av PMT. Det som ofta utmärker dessa familjer är att de har en pressad situation, så som relationsproblem, låg socioekonomisk status, redan etablerad kriminalitet eller missbruk (Patterson et al, 1979; McMahon et al, 1982; Webster-Stratton, 1990).
- Bäst resultat med PMT nås i familjer där barnen är yngre än 8 år, då föräldrarna fortfarande är den enskilt viktigaste faktorn för barnets utveckling (Ogden, 1999).
- PMT uppfattas generellt mycket positivt av föräldrarna som genomgår programmet, både direkt efter avslutning och vid uppföljning (Patterson et al., 1992; Webster-Stratton, 1984, 1989).
- PMT har i jämförelser visat sig vara mer effektivt än andra behandlingsprogram, diskussionsgrupper och familjebaserade terapier (Patterson, Chamberlain & Reid, 1982; Taylor et al, 1998).
- I forskningen runt barn med utagerande beteende brukar man prata om att problemen kan vara på "klinisk nivå". Det är en slags gräns man drar där man menar att ett visst problembeteende, t ex aggressivitet, förekommer så mycket att det innebär ett allvarligt problem både för barnet självt och dess omgivning. I en stor genomgång av PMT-studier fann man att barnen i 17 av 19 studier hade minskat åtminstone ett problembeteende från klinisk nivå till normalnivå. I 14 av studierna hade barnen minskat alla uppmätta problembeteenden till normalnivå. (Serketich & Dumas, 1996).
- I ovan nämnda genomgång undersöktes även i vilken grad PMT gav effekt på barnens beteende i skolan. Generellt visade sig goda resultat i hemmet även ge medelstora effekter i skolan, både vad gäller skattningar av lärare eller oberoende observationer av barnets beteende. Man använde ett effektmått som visar att 75% av PMT barnen klarade sig bättre än ett genomsnittligt jämförelsebarn, som inte fått ta del av PMT.
- Det har inte visat sig vara mindre effektivt att genomföra WS i gruppformat än enskilt (Webster-Stratton, 1984).
- I Norge pågår två stora forskningsprojekt där man implementerar Pattersons program respektive WS program. Inga resultat är färdiga men spontant rapporterar både de som arbetar med metoderna och föräldrarna mycket positiva intryck.

Projektplan för utvärdering av föräldracirklar enligt Komet – (PMT)

Bakgrund

Parent Management Training (PMT) är en beteckning på flera olika strukturerade program som utvecklats i USA sedan mitten av 70-talet. Programmen vänder sig till föräldrar med bråkiga och trotsiga barn. Problembeteenden hos barn har starka samband senare antisocialt beteende under ungdomsår och vuxen ålder, såsom kriminalitet, våld och missbruk. PMT är den mest välgrundade metod som finns för att förebygga och minska olika typer av allvarliga beteendeproblem hos barn och ungdomar. Med start hösten 2003 har PMT införts i socialtjänsten i Stockholms stad som förebyggande insats för barn mellan 3 och 12 år. Forsknings- och utvecklingsenheten (FoU) har fått i uppdrag att utvärdera verksamheten.

En svensk version av PMT har nu utvecklats, som ligger till grund för den första implementeringen i större skala av programmet. Under hösten 2003 medverkar sju stadsdelar i Stockholms stad med två till sex gruppleddare, som fått tre och en halv dags utbildning i programmet samt kontinuerlig handledning. Varje stadsdel har en till tre föräldragrupper, sammanlagt 15 grupper med fyra till sex enheter barn (båda föräldrarna eller en förälder deltar). För detta ändamål har en svensk version av PMT tagits fram.

Utvärdering

Redan våren 2003 genomförde FoU en randomiserad pilotstudie med 20 barn som hade ett positivt utfall. Under hösten 2003 har ca 100 enheter barn (båda föräldrarna eller en förälder deltar) rekryterats, varav 60 föräldrar deltar i en första studie. Syftet med den studien är att undersöka och säkra projektets utvärderingsbarhet samt behandlingsintegritet, dvs i vilken utsträckning programmet följs, och studera bakomliggande variabler som har samband med behandlingsintegritet och behandlingsutfall. Alla föräldrar som deltar blir dessutom uppringda varje vecka för att svara på frågor om vad som händer på PMT-träffarna och vad de själva har gjort hemma. Dessa resultat korreleras sedan med förändringar i barnets beteende. Ett andra syfte med den första studien är att utpröva de mätinstrument som ska användas i de kommande studierna.

Under våren 2004 kommer ytterligare studier av behandlingsintegritet och utprovning av mätinstrument att genomföras då ca 30 nya föräldragrupper startar. Först därefter, hösten 2004, när behandlingsintegritet och mätinstrument är säkrade kommer en större experimentell randomiserad studie att genomföras. Studien avser att undersöka PMT-programmets effekt samt om programmet fungerar olika för olika grupper och under olika omständigheter. Utfallsmått, dvs det mått effekten mäts med, är barnens problembeteenden och föräldrarnas fungerande. Minskar barnens problembeteenden efter att föräldrarna genomgått PMT? Hanterar föräldrarna barnens problembeteenden på ett mer funktionellt sätt? Föräldrar randomiseras (slumpas att delta) till PMT-grupp eller väntelista (ingen intervention). Eventuellt kan man tänka sig en tredje grupp som får någon annan typ av insats än PMT.